

DIASPORA AND THE PROBLEMS OF SOCIAL-ECONOMIC DEVELOPMENT OF ARMENIA

Stal Sardaryan

Phd Student of the Institute of Philosophy,

Sociology and Law of NAS RA

SUMMARY

Since the end of 1980-s new opportunities have appeared for the development of Armenia-Diaspora relations. One of the important spheres of cooperation is the social-economic area. The cooperation in this field has played a very important role from the social, economic, psychological and political points of view for Armenia appeared in hard conditions. The aid of Diaspora to the homeland is implemented by three ways: charity, investments in the economic infrastructures of Armenia and involvement of the capital of Diaspora into the economic development of Armenia. It is already the time for the involvement of the capital of Diaspora into the economic development of the homeland to gain priority.

Key words: Armenia, Diaspora, cooperation, social-economic sphere, economy, charity, investment, infrastructure, businessman.

ՄԻԳՐԱՑԻԱՅԻ ՀԻՄՆԱԽՆԻՐՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

Արմեն Ղազարյան

*ՀՀ ԳԱԱ Փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի
և իրավունքի ինստիտուտի ասպիրանտ*

Միգրացիային առնչվող գիտական ուսումնասիրությունները մշտապես անհրաժեշտաբար կրել են միջառարկայական բնույթ, ինչը երևույթի բարդության և հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտներին առնչվելու հետևանք է: Ավանդաբար միգրացիայի ուսումնասիրությունները կատարվել են սոցիոլոգիայի և տնտեսագիտության շրջանակներում, քանի որ երևույթն ինքնին իր բնույթով սոցիոլոգիական է և ունի նշանակալի տնտեսական հետևանքներ:

Միևնույն ժամանակ 20-րդ դարի երկրորդ կեսից միգրացիան սկսեց ուսումնասիրվել նաև քաղաքագետների կողմից, որոնք այն հիմնականում դիտում էին պետության անվտանգության խնդիրների համատեքստում: Այս ուսումնասիրությունների վրա իրենց վճռական ազդեցությունն ունեցան 2001թ-ի սեպտեմբերի 11-ին Նյու-Յորքում

տեղի ունեցած ահաբեկչությունները և դրանց արդյունքում մեկնարկած այսպես կոչված «ահաբեկչության դեմ պատերազմը» (war on terror): Այս իրադարձություններին տեսական արձագանքի համատեքստում «միգրացիա-անվտանգություն» առանցքը դարձավ բազմաբնույթ ուսումնասիրությունների առարկա: Նշված առանցքի փոխներթափանցումը ակնհայտ դարձավ ինչպես պրակտիկ քաղաքականության համատեքստում, այնպես էլ հանրային կարծիքի ձևավորման գործընթացում: Պրակտիկ քաղաքականության մեջ դրա լավագույն օրինակներից ԱՄՆ իմիգրացիայի և նատուրալիզացիայի ծառայության ներգրավումն էր Ներքին անվտանգության դեպարտամենտի մեջ (US Department of Homeland Security¹: Միաժամանակ չի կարելի թերագնահատել հանրային կարծիքի ազդեցությունը նշված առանցքի ձևավորման և ամրապնդման հարցում: Ամերիկացի հետազոտող Ջոն Տիրմանը նշում է, որ սեպտեմբերյան հարձակումներից հետո արևմտյան հասարակություններում տիրապետող էր դարձել այն մտայնությունը, որ դրանց պատճառներն էին. «գրեթե բաց սահմանները, մուքտի արտոնման դյուրացված քաղաքականությունը, մուքտի արտոնման պայմանների խախտումները և Մերձավոր Արևելքից առավել մեծ թվով միգրանտներին մուտքի արտոնագրերի տրամադրում²: Տիրմանը հենց այս իրադարձություններն է դիտարկում որպես «միգրացիայի անվտանգայնացման» գործընթացի սկիզբ: Հարկ է նշել, սակայն, որ եվրոպացի բազմաթիվ հետազոտողներ չեն համաձայնում այս ձևակերպման հետ՝ այն համարելով շատ «ամերիկակենտրոն»: Դեռևս 1990-ականներից սկսած անվտանգության համատեքստում միգրացիային առնչվող ուսումնասիրություններ կատարում էին այնպիսի հետազոտողներ, ինչպիսիք են Հայսմանսը, Ջեյհանը, Բիզոն, Բուրբոն, Ցուկալան և այլք: Ըստ այդմ, եվրոպացի հեղինակները նշում են, որ միգրացիայի անվտանգայնացման գործընթացը սկսել էր ավելի վաղ՝ միաժամանակ ընդունելով «9/11»-ի արագացուցչի ազդեցությունը:

Տեսական մակարդակում միգրացիայի ուսումնասիրությունների

¹St' u Walters, W. "Putting the Migration Security Complex in its Place", in L. Amoores and M. de Goede (eds) "Risk and the War on Terror", London: Routledge, 2008, p.158-177:

²St' u Tirman, J. "Introduction: The Movement of People and the Security of States", in J. Tirman

(ed) "The maze of fear: security and migration after 9/11", New York: New Press, 2004, p. 2:

ընդլայնումը հիմնականում կապվում է 20-րդ դարի ընթացքում տիրապետող նեոռեալիզմի տեսության տիրապետող դիրքերի թուլացման հետ, ինչը հիմնականում կապված էր Մառը պատերազմի ավարտի հետ և անվտանգության ուսումնասիրություններում ու դրան առնչվող դիսկուրսում այնպիսի տեսությունների ներմուծմամբ, ինչպիսիք են կոնստրուկտիվիզմը, ֆեմինիզմը, պոստմոդեռնիզմը և այլն: Մկսվեց այսպես ասած անվտանգության վերասահմանման և վերաիմաստավորման գործընթացը, որը հիմնականում ուղղված էր հասկացության ընդլայնմանը՝ դրա քննարկման շրջանակներում ներառելով նաև այնպիսի թեմաներ, ինչպիսիք են մարդկային անվտանգությունը, շրջակա միջավայրի անվտանգությունը, միգրացիան և այլն:

Ինչպես նշում է ֆրանսիացի հետազոտող Ֆիլիպ Բուրբոն անվտանգությանն առնչվող հարցերի շրջանակներում միգրացիայի ուսումնասիրությունը ընթանում է հինգ հիմնական փաստարկների շուրջ. առաջին՝ միգրացիան դարձել է համաշխարհային քաղաքականության վրա էական ազդեցություն ունեցող նշանակալի գործոն, երկրորդ՝ սփյուռքը նշանակալի ազդեցություն է ունենում թե՛ ուղարկող, թե՛ ընդունող երկրների արտաքին քաղաքականությունների վրա, երրորդ՝ միգրացիան խորապես ազդել է գլոբալ տնտեսական համակարգի վերափոխման վրա, չորրորդ՝ նշված համատեքստում սկսվել է ուսումնասիրվել նաև մշակութային քաղաքականության ազդեցությունը համաշխարհային քաղաքականության վրա, և վերջապես հինգերորդ՝ ուսումնասիրվում է մարդկանց տեղաշարժերի ազդեցությունը տարածաշրջանային քաղաքականության համատեքստում³:

Այսպիսով, անդրադարձանք այն հիմնական իրադարձություններին և փաստարկումների շրջանակներին, որոնց համատեքստում ուսումնասիրվում է «միգրացիա» և «անվտանգություն» հասկացությունների հարաբերակցությունը, դրանց փոխառնչությունները և դրանց շուրջ տեսական հիմքի ձևավորման անհրաժեշտությանը: Այժմ անդրադառնանք այդ տեսություններից մի քանիսին, որոնք, ինչպես նշում է Բուրբոն, մեծ ազդեցություն են ունեցել նշված ոլորտում տեսական գիտելիքների ձևավորման վրա, մասնավորապես, նեոռեալիստական մոտեցումները, ոլորտային մոտեցումը և անվտանգայ-

³Sté u Bourbeau, P., "Migration and Security: Securitization Theory and its Refinement", ISA-San Diego, 2006, p.4:

նացման տեսությունը (securitization theory)⁴:

Նեոռեալիստական տեսությունն անվտանգությունը դիտարկում է աշխարհաքաղաքական և ռազմական անվտանգության համատեքստում: Այս պարագայում միջազգային հարաբերություններում որպես գլխավոր դերակատարներ դիտարկվում են պետությունները, իսկ միջազգային հարաբերությունների բնույթը դիտարկվում է որպես «անարխիկ», որտեղ յուրաքանչյուր պետությունն առաջնորդվում է զուտ իր շահերով: Հայտնի ռեալիստ Քենեթ Ուոլթը պնդում էր, որ անարխիայի պայմաններում անվտանգությունը բարձրագույն արժեք է, իսկ բոլոր այլ արժեքների հնարավոր է հասնել միայն ունենալով այս հիմնային արժեքը⁵: Հետագայում պրոբլեմ նեոռեալիստական դպրոցի ամենակարկառուն ներկայացուցիչներից մեկը Սթիվեն Ուոլթը, նախագուշացնում էր, որ կարիք չկա ընդլայնել անվտանգության հասկացությունը, այլ այն նույնիսկ կարելի է հանգեցնել «պատերազմի ֆենոմենին»՝ ելնելով պրակտիկ նպատակահարմարությունից⁶:

Անվտանգության նման ընկալման պարագայում կարող ենք եզրակացնել, որ միգրացիային էական դեր չի կարող հատկացվել մի քանի պատճառներով: Նախ միգրացիայի՝ որպես սոցիալական երևույթի շրջանակներում հիմնական գործող դերակատարները (actors) անհատներն ու խմբերն են, որոնց ազդեցությունը գործընթացների վրա նեոռեալիստական տեսությունը համարում է չնչին կամ ոչ էական: Երկրորդ դիտարկումն էլ կազմված է հենց երևույթի ընկալման հետ: Քանի որ անվտանգությունը հիմնականում ընկալվում է ռազմական անվտանգության համատեքստում, միգրացիան դառնում է «ցածր քաղաքականության» (low politics) առարկա, որի ազդեցությունը պետության անվտանգության վրա չի կարող էական լինել, քանզի ուղղակիորեն չի առնչվում պետության մեջ ռազմական խնդիրներին:

Անվտանգության ուսումնասիրության հաջորդ կարևոր տեսությունն էլ, որի շրջանակներում ևս կփորձենք դիտարկել միգրացիոն հիմնախնդիրները, ոլորտային կամ սեկտորալ անվտանգության տեսությունն է: Այս մոտեցման նշանավոր հեղինակներից է Բարրի Բու-

⁴Տե՛ս նույն տեղում էջ 5-12:

⁵Տե՛ս Waltz, K. N., "Theory of international politics." Reading, Mass., Addison-Wesley Pub. Co., 1979, p.126:

⁶Տե՛ս Walt, S. M., "The Renaissance of Security Studies." International Studies Quarterly 35(2), 1991, p.211-239:

զանք: Նա ընդլայնել է անվտանգության հասկացությունը և դրանում ներառել հինգ հիմնական ոլորտներ կամ սեկտորներ.

- ռազմական անվտանգություն, որն առնչվում է պետության հարձակողական և պաշտպանական ունակություններին,

- քաղաքական անվտանգություն, որը վերաբերում է պետությունների և կառավարությունների ներքին կայունությանը,

- տնտեսական անվտանգություն, որը առնչվում է ռեսուրսներին, ֆինանսներին և շուկաների կայունությանը,

- սոցիալական անվտանգություն, մասնավորապես, լեզվի, ավանդույթների և ինքնության շարունակականություն և կայունություն,

- շրջակա միջավայրի անվտանգություն, որն ընդհանուր առմամբ վերաբերում է բիոսֆերայի անվտանգությանը:

Համաձայն Բուզանի՝ սրանք այն հիմնական ուղղությունները կամ ոլորտներն են, որոնցից կարող են առաջանալ պետությունների համար հնարավոր սպառնալիքները: Ըստ էության, Բուզանը այս իմաստով շարունակում է նոեռեալիստական ավանդույթը՝ որպես միջազգային հարաբերությունների գլխավոր ֆակտոր դիտելով պետությունը, իսկ պետությունների միջև հարաբերությունները համարելով իրենց բնույթով անարխիկ⁷:

Նշված համատեքստում փորձենք դիտարկել միգրացիային առնչվող հիմնախնդիրները: Միգրացիան թերևս իր ազդեցությունը կարող է ունենալ նշված բոլոր ոլորտների վրա, սակայն դրա առավել զգալի ազդեցությունը պետք է դիտարկել սոցիալական անվտանգության համատեքստում, մասնավորապես, ինչ վերաբերում է ինքնության պահպանման խնդիրներին: Այս պարագայում էլ կարող ենք նշել, որ նման կատեգորիաներով դիսկուրսն առավել բնորոշ է եվրոպական երկրներին, որոնցից շատերում մահմեդականների ներգաղթը շատ հաճախ դիտվում է որպես սպառնալիք տվյալ երկրի ինքնության պահպանությանը: Այս համատեքստում միգրացիայի նշանավոր հետազոտող Ջեֆ Հայսմանը նշում է, որ եվրոպական դիսկուրսի շրջանակներում միգրացիան այն հիմնական գործոններից մեկն է, որը թուլացնում է ազգային ավանդույթները և սոցիալական միտարրությունը կամ հոմոգենությունը: «Այն (լսմբ.- միգրացիան)

⁷St' u Buzan, B., Wæver, O., et al "Security: a new framework for analysis". Boulder, Colo., Lynne Rienner Pub. 1998, p.8:

ձևակերպվում է որպես ազգային համայնքների կամ, ընդհանրապես, արևմտյան քաղաքակրթության գոյության թե ներքին, թե արտաքին վտանգներից մեկը»,- նշում է Հայսմանսը⁸:

Ըստ էության, տեսնում ենք, որ անվտանգության մոտեցման շրջանակներում ևս պետությունը շարունակում է մնալ որպես քաղաքականության վրա ազդող հիմնական ակտոր և դեռևս բավարար չափով չի արժևորվում անհատների կամ խմբերի դերը անվտանգության համատեքստում, ինչն էլ էական է «միգրացիա-անվտանգություն» առանցքում հարաբերակցությունների հարցը հասկանալու տեսանկյունից: Միաժամանակ սեկտորալ մոտեցումը հենց ըստ սահմանման միայն սահմանափակ վերլուծական հնարավորություններ է տալիս՝ նշված առանցքը տեղավորելով միայն սոցիալական անվտանգության համատեքստում:

Այժմ անդրադառնանք «միգրացիա-անվտանգություն» առանցքի ուսումնասիրության հարցում վերլուծական և բացատրողական հնարավորությունների տեսանկյունից, մեր կարծիքով, թերևս առավել նշանակալի տեսությունը, այն է՝ «անվտանգայնացման» տեսությունը: Վերջին շրջանում այս տեսությունը բավականին լայն տարածում է գտել գիտական հանրության շրջանակներում: Չնայած ներքին որոշակի խնդիրների՝ տեսական պոստուլատների և պրակտիկ իրականության երբեմն տարբերակվածության, այնուամենայնիվ, անվտանգայնացումը մնում է նշված խնդրի ընկալման թերևս ամենարդյունավետ տեսական գործիքներից մեկը:

Շեշտելով, որ միգրացիան որպես այդպիսին գոյացել է որպես տարածքային սահմանների արդյունք կամ արտեֆակտ, անվտանգայնացման տեսությունը դրանից առաջ եկող սպառնալիքներին ու դրանց հարակից երևույթներին վերաբերում է որպես սոցիալական կառույցի կամ կոնստրուկտի արդյունք⁹: Հենց նշված մոտեցումների պատճառով էլ Բուզանն այս տեսությունն անվանել է «ռադիկալ կոնստրուկտիվիստական»¹⁰: Նշված մոտեցման պարագայում բնական է, որ մեծ ուշադրություն պետք է դարձվեր դիսկուրսիվ պրակտի-

⁸St' u Huysmans J., "The European Union and the Securitization of Migration". Journal of Common Market Studies, Vol. 38, No. 5, p.751-777:

⁹St' u Bourbeau, P., "Migration and Security: Securitization Theory and its Refinement", ISA-San Diego, 2006, p.9:

¹⁰St' u Buzan, B., Wæver, O. et al. "Security: a new framework for analysis". Boulder, Colo., Lynne Rienner Pub. 1998, p. 204:

կաներին, քանի որ վերջիններս նշանակալի ազդեցություն են ունենում սոցիալական կոնստրուկտների ձևավորման հարցում: Այս մոտեցումն անվտանգության նյութական գործոնների հետ մեկտեղ շեշտադրում է նաև սոցիալ-մշակութային գործոնները: Հետաքրքրական է անվտանգայնացման Բուրբոյի սահմանումը, այն է՝ մի «գործընթաց, որի միջոցով հարցը ներառվում է անվտանգության խնդիրների շրջանակում»՝ շեշտը դնելով վերահսկողության, պաշտպանության և ուսիկանական գործառնությունների վրա: Մակայն այս պարագայում ևս Բուրբոն նշում է, որ որևէ խնդրի ֆորմալ ներառումը անվտանգության խնդիրների շրջանակ բավարար նախապայման չէ ասելու, որ հարցն «անվտանգայնացվել է»: «Հարցը կարող է անվտանգայնացված համարվել որոշակի սոցիալական գործընթացի արդյունքում, որն իր մեջ ներառում է հասարակության մեջ տվյալ խնդրի ներկայացում, կառուցում և սահմանում որպես այդպիսին (խմբ.- որպես անվտանգության խնդիր)», - նշում է Բուրբոն¹¹: Այս սահմանումից հստակորեն երևում է մոտեցման կոնստրուկտիվիստական բնույթը, ինչի մասին խոսում էր Բուզանը, քանի որ անվտանգայնացման տեսության հեղինակները չեն բավարարվում միայն պետության անվտանգության քաղաքականության մեջ որոշակի խնդիրների, տվյալ դեպքում՝ միգրացիայի ներառմամբ: Նրանց համար կարևոր է հանրության շրջանում տվյալ հարցի՝ որպես անվտանգության խնդրի ընկալումը, ձևակերպումը և կառուցումը որպես այդպիսին:

Հետևելով կոնստրուկտիվիստական այս մոտեցումներին՝ անդրադառնանք միգրացիայի անվտանգայնացման խնդիրներին: Այս պարագայում կարող ենք ասել, որ առնվազն երկու պայման պետք է բավարարված լինեն, որպեսզի միգրացիայի հիմնախնդիրը համարվի անվտանգայնացված: Նախ ֆորմալ առումով այն պետք է ներառված լինի անվտանգությանն առնչվող պետական մարմինների մանդատի և լիազորությունների շրջանակներում: Այնուհետև հարկ է անդրադառնալ այն հարցին, թե արդյոք միգրացիան որպես անվտանգության խնդիր նշվում է հանրային դիսկուրսի վրա էական ազդեցություն ունեցող ակտորների կողմից, ինչպես օրինակ՝ տվյալ ոլորտի պաշտոնյաները, գիտնականները, հետզոտողները, այդ հարցերը լուսաբանող լրագրողները և այլն: Մակայն նշվածը ևս բավարար չէ կամ,

¹¹Sté u Bourbeau, P., "La politisation et la sécuritization de migrations internationales: une relation à définir", Critique Internationale, 61 (4), 2013, p. 8-9:

ինչպես Բուզանն է ձևակերպում դա միայն առաջին «անվտանգայնացման քայլն է»: Նա նաև շեշտում է, որ դիսկուրսն ինքնին չի անվտանգայնացնում խնդիրը: Հարցը համարվում է անվտանգայնացված այն դեպքում, երբ այն ընդունված է դառնում լայն հանրության կողմից¹²: Այստեղ նա որոշակի խնդիրներ են առաջանում, ինչպես օրինակ հանրության կողմից լայն ընդունված և անվտանգայնացված լինելու հարցի չափման խնդիր: Արդյոք բավարար է միայն սոցիարցումների արդյունքների վրա հիմնվելով ասել, որ այս կամ այն հարցն անվտանգայնացվել է, թե անհրաժեշտ են նաև այլ հետազոտությունների, պրակտիկ արդյունքներ նման պնդումների համար: Բացի այդ բաց է մնում «լայն հանրություն» ձևակերպման հարցը, քանի որ տարբեր հեղինակներ այս նույն գաղափարին տարբեր ձևակերպումներ են տվել: Բուզանը նա այն տարբեր կերպ է որակում, ինչպես «նշանակալի լսարան», «բավարար լսարան»¹³, իսկ Ուելվերը նույնիսկ նշում է «համապատասխան լսարան» ձևակերպումը, որը ենթադրում է հանրության կամ լսարանի այն հատվածը, որը որոշակիորեն ծանոթ է բարձրացվող խնդիրներին¹⁴:

Նշվածից պարզ է դառնում, որ անվտանգայնացման տեսությունը նա ունի բազմաթիվ ներքին խնդիրներ, մասնավորապես, հետազոտական գործիքակազմի ընտրության և կիրառականության մասով: Միաժամանակ, սակայն, պետք է նշենք, որ վերոբերյալ բոլոր տեսություններից անվտանգայնացման տեսությունը, թերևս, առավել համապատասխանողն է ժամանակակից իրողությունների արտահայտման համար:

Այսպիսով, ամփոփելով նշենք, որ միգրացիան անվտանգության ուսումնասիրությունների համատեքստում համեմատաբար նոր ուսումնասիրության առարկա, իսկ դրա առաջ գալը նշված համատեքստում հիմնականում կապված է ամբողջ աշխարհում տեղաշարժի ազատության հնարավորություններ ընդլայնման, միգրանտների կողմից ցանցերի ձևավորման և դրանց միջոցով և՛ հյուրընկալող, և՛

¹² St' u Buzan, B., Wæver, O. et al. "Security: a new framework for analysis". Boulder, Colo., Lynne Rienner Pub. 1998, p.25-31:

¹³ St' u նույն տեղում էջ 204, 251:

¹⁴ St' u, Wæver, O., "The EU as a security actor. Reflections from a pessimistic constructivist on post-sovereign security orders". International Relations Theory and the Politics of European Integration. Power Security and Community. M. Kelstrup and M. C. Williams. London, Routledge, 2000, p.251:

ուղարկող երկրների սոցիալ-քաղաքական ու տնտեսական կյանքի վրա էական ազդեցությամբ:

Ինչպես արդեն իսկ նշեցինք, տվյալ հոդվածի շրջանակներում դիտարկել ենք անվտանգության ուսումնասիրությունների երեք հիմնական ուղղություններ՝ հասկանալու համար դրանցում միգրացիայի տեղի ու դերի փոփոխության դինամիկան և հետազոտական տեսանկյունից դրանց կիրառականության և բացատրողականության աստիճանը. այդ տեսություններն են նեոռեալիստական, սեկտորալ անվտանգության և անվտանգայնացման տեսությունները: Նրանցից յուրաքանչյուրի շրջանակներում յուրօրինակ մոտեցում է ցուցաբերվում միգրացիայի հիմնախնդրի նկատմամբ. մի դեպքում այն այդքան էլ չի կարևորվում (նեոռեալիստական), մեկ այլ դեպքում կարևորվում է մասնակի (սեկտորալ անվտանգություն), իսկ մյուս դեպքում կարևորվում է կախված հանրության ընկալման աստիճանից (անվտանգայնացում): Նշեցինք նաև, որ, մեր կարծիքով, մասնագիտական վերլուծության առավել ընդգուրկունության և նաև վերլուծական աշխատանքում կիրառելիության տեսանկյունից, առավել օգտակար ենք համարում անվտանգայնացման տեսությունը:

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Հոդվածում դիտարկվում են այն հիմնական տեսությունները (նեոռեալիզմը, սեկտորալ անվտանգությունը և անվտանգայնացումը), որոնք անդրադարձ են կատարում միգրացիայի խնդիրներին՝ անվտանգության համատեքստում: «Միգրացիա-անվտանգություն» առանցքի ուսումնասիրությունը թույլ է տալիս եզրակացնել, որ միգրացիային և անվտանգությանն առնչվող ժամանակակից իրողություններին առավել համապատասխան խնդիրներն իրենց արտացոլումն են գտել անվտանգայնացման տեսության շրջանակներում: Հեղինակը վերլուծում է նաև հայտնի գիտնականների կարծիքները տվյալ խնդրի վերաբերյալ:

Բանալի բաներ՝ միգրացիա, անվտանգության տեսություններ, նեոռեալիզմ, սեկտորալ անվտանգություն, անվտանգայնացում:

ВОПРОС МИГРАЦИИ В СОВРЕМЕННЫХ ТЕОРИЯХ ИЗУЧЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ

Армен Казарян

*Аспирант Института философии, социологии
и права НАН РА*

РЕЗЮМЕ

В статье рассматриваются основные теории безопасности (неореализм, теория секторальной безопасности и теория секюритизации), которые анализируют и объясняют феномен миграции в контексте безопасности. Исследование оси “миграция-безопасность”, приводит к заключению о том, что современные реалии связанные с миграцией и безопасностью более адекватно отражены в рамках теории секюритизации. Автор также анализирует мнения известных ученых о данной проблеме.

Ключевые слова: миграция, теории безопасности, неореализм, секторальная безопасность, секюритизация.

THE ISSUE OF MIGRATION IN MODERN SECURITY THEORIES

Armen Ghazaryan

*Phd student of the Institute of Philosophy, Sociology
and Law of NAS RA*

SUMMARY

The article regards main theories (neorealism, theory of sectorial security and securitization theory) that reflect on the issue of migration in the security context. The article also refers to the most fundamental authors in the study of “migration-security” nexus. Having analyzed the place of migration in those theories the author concluded that the modern realities connected with migration and security have found their most adequate reflection in the framework of the securitization theory.

Key words: migration, security theories, neorealism, sectorial security, securitization.